

FAHÉRMELGYESI NAPLO

Előfizetési árak

Melyben:		Védéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1 50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4 50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 208

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Végre

a burgonyára került a sor. Ezt is maximálják. Igaz, nálunk akkor maximálnak, mikor már lehetetlen a megvétele az élelmickeknek s még szomorubb, hogy a maximális árakat egyáltalában nem tartják be. De azért maximálunk.

A burgonya legmagasabb árának megállapítása nem egysegesen történt, hanem különböző időszakokban más és más lesz a burgonya legmagasabb ára, éppen úgy, ahogy annak idejében a gabona-árát maximálták. A burgonya legmagasabb ára október 10-én 9 koronánál kezdődik s május 31-ig 11 koronáig emelkedik.

A burgonyáért követelhető legmagasabb árat métermázsánként (100 kg.) tiszta súlyra a következőleg állapították meg: az étkezési burgonyáért, nevezetesen a rózsá, hópehely, magnum bonum, kifli, továbbá a sárgahéjú és husu burgonyáért 1915. évi október 31-ikéig bezárólag 9 korona, november 1-től 39-ig bezárólag 9 korona 50 fillér, december 1-től 31-ig bezárólag 10 korona, 1916. évi január 1-től február 29-ig bezárólag 10 korona 50 fillér, március 1-től május 31-ig bezárólag 11 korona. Minden más burgonyáért 1915. évi december 31-ig bezárólag 8 K, azontul 9 korona. Ezt a legmagasabb árat, amely magában foglalja a rakodóállomáshoz való szállítási-költséget is, zsák nélkül, készpénzfizetés mellett történő eladás esetére kell érteni. A megállapított legmagasabb árak 1915. évi október 10. napján lépnek életbe.

Ezen a napon tul burgonyát a megállapított legmagasabb árnál drágábban árusítani tilos. Aki e tilalmat megszegi, a rendelet rendelkezéseit kijártsza, vagy kijártszásokban bármily módon közreműködik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik.

Ha a burgonya árusítása

emberi fogyasztásra, a közvetlen fogyasztást szolgáló forgalomban (kicsinyben való vagy részletkereskedésben) történik,

az előadó csak olyan árat számíthat, mely a megállapított legmagasabb árnál nem aránytalanul magasabb.

Avilágháború.

Venizelosz.

Beláthatatlan fontosságu Venizelosz lemondása, olyan történelmi jelentőségű ez az esemény, amely döntő erővel folyhat bele az egész világháború sorsába. A király elküldte az entente párti miniszterelnököt és ezzel megszünt Görögország politikája kétségessé lenni.

A görög király és a görög nemzet erőlyesen talpára állott és lehetetlenné tette, hogy az entente kardcsapás nélkül, a krétai ügyvéd árulására birtokába vegye Görögországot.

Ferdinánd bulgár király egy személyes táviratban tudatta Konstantin királlyal, hogy a bolgár mozgósítás éle nem irányul Görögország ellen. Ez aranyhid volt és a görög király örömezt lépett rá erre az arany hidra.

Az utolsó napok döntő koronatanácskozásaiiban az ő egyenes felszólítására vett részt a kisebbség vezére: Gunarisz volt miniszterelnök, aki mértani pontossággal követi a király politikáját és éppen olyan barátja a középhatalmaknak, mint Konstantin.

Az ultimátum.

Az entente képviselői felkeresték a miniszterelnököt. Az előbbi kettő átnyújtott a miniszterelnöknek nem azonos, ultimátum jellegű jegyzéket, amelyben a Bulgária által kihirdetett fegyveres semlegességnek és a bolgár mozgósítás céljának erőltetett értelmét tulajdonítva, a diplomáciai viszony megszakításával való fenyegetés mellett azt követelik, hogy Bulgária 24 órában belül nyíltan szakítsa meg a diplomáciai viszonyt a központi hatalmakkal és távolítsa el a különböző bolgár vezéreknek állított tartózkodó német és osztrák-magyar tiszteket.

Nagy-Britannia képviselője rövid szóbeli jegyzéket közölt, amely szerint Nagy-Britannia megszakítja a diplomáciai viszonyt Bulgáriával, ha a bolgár mozgósítás tényéből a Balkánon ellenségeskedések keletkeznek.

Olaszország képviselője, utasítás hiányában, még nem csatlakozott társai eme lépéséhez.

Diplomáciai szakadás Bulgária és Szerbia között.

Nisből és Szófiából érkezett jelentések szerint a szófiái szerb követ, Csolak-Antics dr. kormánya utasítására az egész követséggel elhagyta Szófiát. A szerb konzulátusok személyzete is elutazott Bulgáriából. Az elutazást még nem jelentették. Ugyanekkor a Szerbiában és a Macedóniában lévő bolgár konzulátusok személyzete elhagyta állomáshelyét és visszatér Szófiába.

A nisi bolgár követségen senki sem fogadnak. A szerb posta már nem továbbította a bolgár követ postáját és a külön futár útján való érintkezés is megszűnt.

Nyugati harctér.

A nyugati nagy offenzíva még tart, az entente folytonos veszteségei közben. Loos körül az angolok számos halottjuk és sebesültjük ellenére sem értek el semmit. Champagneban a franciákat érte nagy veszteség. Már a francia és angol hivatalos jelentések sem tagadják a német ellenoffenzíva sikereit, Joffre és Frenc megszüntek kérkedni. A nagy nyugati offenzíva éppen úgy összeomlott, mint az új orosz fővezérelt által a keleti harctéren megindított támadás. Az utolsó nagy kísérlet, amellyel az entente a nyugaton a tél beállta előtt próbálkozott, véres kudarccal végződött.

Háborús jegyzetek

Csaknem bizonyos, hogy a gabonatermésre a hónap közepén rekvirálás következik. Már hetek óta tart a közvéleményt előkészítő kampany, amely valamely láthatatlan közös forrásból táplákozik. Oly megnyilatkozásokban, amelyeknél félhivatalos a látszata; napok óta jelennek meg nyilatkozatok, amelyek az élelmiszer drágasággal szemben energikus beavatkozást sürgetnek. Ezt mi is helyesljük, de azt tesszük hozzá, hogy elsősorban a nagy centralizált készleteket kell közhatalommal mozgósítani, mert az árfejlődésre nem a kis termelők, hanem a nagy spekulánsok árdiktálása a legveszélyesebb. És ha a rekvirálást elrendelik, ez ne szorítkozzék csupán a gabonára, hanem például a zsirra is. A zsir-spekulánsok épp most történt leplezése mindennél hangosabban követeli ezt. Mert a zsirnak ölcsoóbnak kell lenni több más élelmiszernel együtt. A rekvirálást ugyanis feltétlenül össze kell kötni az árak maximalizálásával. Az élelmiszerek maximalizását pedig logikusan követnie kell a ruházatközlési cikkek árának szabályozása, mert a termelők körében rössz vért szül, ha az árak szabályozása csak a terményekre terjed ki.

A háztartási fémek rekvirálását nem helyesen fogják megoldani, ha úgy történik, abban a sorrendben, amint a hivatalos kommuniké mondja.

Epen azokat a dolgokat, amelyek a legnehézebben pótolhatók és amelyek elvesztése az egyes embert legérzékenyebben károsítja, rekvirálják először s csak másodsorban következnek azok a tömegcikkeik, amelyeket azonnal, olcsón és állandóan pótolni lehet. Elsősorban kisajátítják a háztartási tárgyakat, mozsarakat, gyertyatartókat, üstöket, megmymást és csak ezek fogytán kerül sor például az ajtókilincsekre, esetleg rézkorlátokra, szóval a tömegárukra, a nagypénzü emberek, háztulajdonosok és hadseregszállítók holmijára. Már most, hogy vagyunk ezzel a dologgal? Egy szegény munkásaszszonynak van egy rézmozsara, amely került 10 koronába, ezért kap most suly szerint, mondjuk 6 koronát s vesz egy vasmozsart, mondjuk két koronáért, — tehát áldozott 6 koronát. De vasmozsárral sokáig nem eszisztálhat a háztatás, később, háború után mégis be kell majd a rézmozsarat is szerezni és ahogy mi a mi kereskedőinket ismerjük, ők bő vámot szednek majd a kényszerű helyzetben és a 10 koronás mozsár aligha lesz ismét annyit kapható.

'Szóval a szegény asszony duplán ráfizet az adott lémanyag értékére, nemcsak mozsaraknál, hanem bográcsok és egyéb edényeknél is, nem is szólván arról, hogy például egy szeszfőzőből élő kismember az ő üstje vesztével jóformán egzisztenciáját veszti.

Elnék ellenében ajtókilincs és zárpaizs minden városi házban sok va, s az egész országban ezer tonnákat kitevő rézmennyiség rejlik ilyenformán, könnyen hozzáférhető jómódu háziurak tulajdonában. Vaskilincs és vaspaizs, esetleg cizneve, vagy esetleg vékonyan futtatva rézzel, könnyen készülhet, szép és célszerű lehet, hiszen a kilincsenél és zárpaizsoknál nem kell okvetlenül rézből lenni, mint sok edényféléknek. Előbb tehát a kevesebb kárt okozó módokat kellene igénybe venni, s csak a gazdagok után kellene új ajdózatokra hívni a szegénységet, akkor, amidőn már ez is okvetlenül szükséges, a sok, tömörked kavéházi rézdizsintmeyerkről és semmi művészi értéket nem reprezentáló portálokról a hivatalos írás meg sem emlékezik.

És az államvasuti kocsiak temérdek rézszerelevényt, fogantyúkat, meggyújtást, ezeket se rekvirálják és a gazdagok díszes lámpáit sem, csak az egyszerű rézgyertyatartókat, amik szükségképpen a szegény emberek kis vagyonkájából valók. Persze, nem is kell a szép, mives rézhalmikát elpusztítani, de ha a művészet így mentesíti a sokpénzűek tulajdonában levő rezeke nagy részét, legalább az kellene, hogy az ajdózatot ők kezdjék meg, s amíg lehet, a sokkal jobban sujtott szegényeket mentesítsék nem művészi értékű, s nekik kevés kárral pótolható rézhalmiak följárlásával.

Figyelje csak meg az embereket. Már megint suttognak, bugnak, titkolóznak. Már megint a vasméhírek korszaka újult fel. Csufosabban kiverték a németeket Szerbiából, mint minket, sugja az egyik kellő diszkreáció mellett, azt is hozzátéve, hogy ne igen mondogassa el másnak és hogy előkelő vezérkari századostól tudja „positive”. A másik 40000 németet és 20000 osztrák-magyar fogatott el az oroszokkal, de szintén csak suba alatt adja tovább a „biztos” értesülését. Górcót mártóbbbször elfoglalták az olaszok, mint ahány hónap óta háboruskodunk velük. Szerajevót is kiűritették ilyen titokzatosan Csernovitzal együtt. És ez így van, mióta megállott a nagy offenzívánk. Köztudomás, hogy miért mentünk át defenzívába, de azért könnyebb a lelkek a vészmadaraknak, ha egy kicsit vészmadarazhatnak. Az innen-onnan másfél-veves háború alatt pedig ugyancsak meggyőződhettek volna róla, hogy biztos értesüléseik még annyit sem érnek, mint a különféle jóvendölések a háború végeről.

De hát miért is bosszantják ezek az anyámasszonyoktrádok az embert ilyesmikkel? Nem elég bosszúságot okoznak most a piaci kofák. Hát legalább ők ne kofálkodnának.

Kofáról mindjárt a hetivásár jut eszembe. A szerdai piacon az elővásárlási idő előtt valóságos liba seregek gáogtattak, s mire nyolc óra lett, egy sem volt. Fűtyölve az elővásárlási tilalomra, a kofák mind összevásárolták. A szombati piacon azután ők adják el minékünk 50 százalék haszonra. Hát már ezen sem lehet segíteni? Kérlelhetetlen szigorúságot kérünk.

Fuvaruzsora. Ilyen is van, még pedig a legpiszkosabbjából. Fuvarnál ma olyan árakat kérnek, hogy az embernek viszked a tenyere a hallatlan uszora miatt. Egy forduló tengeri behordásért a szőnyi vasútonként mentéről a városba, tehát midőssze jó másfél órai időért 12 koronát követelni, mégis csak felhőborító dofog. Mit kérne az ilyen uszoras egy egész napért? Valószínűleg a kocsija, vagy a lova árát. Ennek a maximumával senki sem törődik? Pedig az ilyen háborus hiénákat is észre kellene vennünk. Egy kis maximális ár fejbévigással.

Bezárták az iskolákat.

Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a város járványbizottsága a vörhenyjárvány terjedése miatt a városi iskolák bezárását fogja a polgármesternek javasolni. A bizottság tényleg szükségét látta az iskolák bezárásának s a polgármester csütörtökön el is rendelte az összes elemi iskolák és a Ferenc József nőnevelő intézet bezárását. A középiskolákat egyelőre nyitva hagyják, de a tisztí orvosok szigorú felügyelete alatt lesznek.

Mindenesetre sajnálatos körülmény, hogy az előadások megszüntetésének be kellett következnie, mert ez érzékeny csapás a tanügyre. A városnak nagy nehézségekkel sikerült keresztülvinnie, hogy az előadások megkezdődtek a legtöbb iskolában s így remény volt arra, hogy valamilyen formán a múlt év hiányait pótolni lehet. Most pedig bekövetkezett újból a vakáció. Reméljük azonban, hogy nem sokáig fog tartani.

Levél a ludfertályról.

Tekintetes Szerkesztő ur! Becses lapjukat figyelemmel olvasva tapasztalom, hogy az élelmiszerdrágaság ellen állandóan küzdenek s a gyakran elhangzó „jaj”-nak, amit a lelketlen uszora csal az emberek ajkaira, közszéggel helyt adnak b. lapjukban.

Az utóbbi pár heti piacon, most a ludfertályosok közt ütnek szét teljes joggal és szigorral. A mi igen helyes és méltányos eljárás. Ezeknek a falusi néneknek és termelőeknek nem volt elég 2-20—2-40 K egy ludfertályért, már 2-60—3 K akartak érte, s akkor még mindig azon sirtak, hogy semmi hasznuk sincs rajta, ráfizetnek.

Lássunk egy kis számítást, hogy ugyan a megszabott árak szerint árusítva, mit fizetnek rá? Valaki vesz például 4 db. ludat, ára 12 K. (ugye elég drága?) és egy métermázs. csöves kukoricát 16 K ért, fizet érte $4 \times 12 = 48 + 16 = 64$ K-át. Négy hétig tömi a ludakat s akkor eladja fertályonként, kap érte a megszabott árak szerint egy fertályért 180 K. $4 \times 180 = 720$ K. $720 - 64 = 656$ K. négy apróék ára $180 \times 4 = 720$ K. négy darab mája 240×960 K. Itt megjegyzem, hogy olykor kisebb a mája, természetesen kevesebbet kapnak érte. A zsirja 4 ludnak bőven 6 liter, az megfelel 6 kg.-nak mindenki így számítja. Azt a mai 7-20 K. és az mellett számított 6 K.-val a mi 36 K. + 28-80 + 7-20 + 9-60 = 81-60 K.-val. $81-60 - 64 = 17-60$ K. marad a vesződségre és a toll, a mi szintén pénzérték. A mint látjuk, elég tisztességesen marad rajta haszon.

Most ha még azt is ide vesszük, ezek közt a 90%-nak nem kerül majd semmibe a lud, mert maguk tenyésztek, s mihelyest a tojásból kibujik a kis liba, hajtják ki a legelőre és ott él egész addig, míg csak hízalni nem kezdik. Fogadnak egy libapásztor, az egész falu közösen, fizetnek neki 20—25 K-át egy nyárra s ezzel kész az egész kiadásuk.

Hát kérem ugy-e nagyon ráfizetnek ezek a jó lelki nének? Szegények, mennyit dolgoznak vele, mennyit szenvednek. Mintha nekünk, fogyasztóknak, városiaknak fogalmunk sem volna a falusi életről a termelő viszonyairól, tudjuk nagyon jól, hogy küzdésre, szenvedésre vagyunk teremtve mindannyian, senki sem élhet csak úgy a levegőből.

Higyük el jó falusiak és egyéb termelők, mi tudjuk igazán mi a háború, mi érezzük csak, mert az egész súlyával ránk, városiakra nehezedik, s miért? Mert az élelmiszer uszorások lelketlen kapzsisága, hárt nem ismerő elszakodottságukban már nem tudják, mit tegyenek, mennyire zsarolják a városi közönséget.

Igazán ideje volt, hogy egy érvelés kéz belenyúljon ebbe a darázs-fészekbe.

Majer Antalné.

Az élelmiszeruzsora ellen.

Azok a lelketlen uszorások, akik a mostani idöket vagyonszerzésre akarják kihatásolni, minden lelkifurdalás nélkül tullepik a hatóságilag megállapított maximális árhatárokat. A miniszter véget akar vetni ennek a türehetetlen helyzetnek. E célból rendeletet intézett Székesfehérvár törvényhatóságához. A rendelet hangsúlyozza, hogy a hatóságoknak nemcsak konkrét feljelentések alapján kell eljárniuk, hanem nyomozniuk kell a visszaélések után, a ki nyomozott esetekben pedig elriasztó példát kell szolgáltatniuk.

A közönséget fel kell világosítani afelől, hogy a maga érdekét is szolgálja a visszaélések feljelentésével, ami egyuttal hazafias kötelesség is. Attól nem kell félni, hogy a visszaélések felderítése és megtorlása esetleg élelmiszerhiányt okoz. Az illető árusok talán ideig-óráig visszatartják áruikat, de végre is kénytelenek lesznek cikkeiket a piacra vinni.

Egyébiránt kijelenti a belügyminiszter, hogy a kormány komoly szükség esetén talál módot arra is, hogy az üzérkedés által visszatartott készletek a közfogyasztástól elvonhatók ne legyenek. A hatóságok feladatavá teszi a belügyminiszter, hogy a közönséget arra figyelmeztessék, hogy a maximális ár túllépő ár megadása is büntetés alá esik.

A villanybotrány.

A villanyvilágítás tegnap ismét csütörtököt mondott. Eppen akkor, amikor, a legnagyobb igényeket támasztották iránta, amikor a nappali világosság eltűnt, a hold különböző okok folytán még föl nem kelt, a közönség az est minden világítás iránti érdeklődését a zenithre emelte. Egyszerre elkezdett pisllakolni — egy-két percre egyiptomi sötétség borult ránk, aztán egyszer teljesen sötét feketeségbe burkolódott minden. Az emberek dühöngtek, átkozódtak, szidták a várost, még inkább a villanyvilágítás igazgatóságát a fölfelé és lefelé menő vonalon mindvégig.

Erdős József igazgatónk pedig azalatt halalos verejték ült ki a homlokára s kétségbeesetten látta újra, hogy a vis major mennyivel nagyobb ur nálánál.

SÖVEGJARTÓ vaszonaruhazá, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

Munkatársunk a telepen érdeklődött ma a villanytársulat igazgatóságánál, ahol személyesen győződött meg a baj okáról: **kazánboltzatbeomlás történt.** Hét nap előtt építettek a harmadik kazánt a másik kettő mellé, amelyek évek óta üzemben vannak. Vagy a téglá volt az oka, vagy az építés volt helytelen, denikve leszakadt s a míg a másik kazánt föl nem fűtötték, az üzemi sötétségbe került s félóránig szabadságot adott minden képviselőnek szitkolódásra.

BODAJKRA!

Körülbelül tíz év óta kegyelettel látogattuk meg azt a helyet, amely 900 esztendő óta kedves bucsujáró helye volt Székesfehérvár és környéke katolikus lakóinak. Szent István király nem egyszer járta meg ezt az utat az ő székvárosából s az ő szent nyomaiba lépünk, mikor utána megyünk.

A háboru borzalmai tántorgó sebeket vágtak a szívünkbe. Patakzik még mindig a piros magyar vér, a mi édes testvéreink vére. Sirnak az árvák, kezeiket tördelik az özvegyek.

Ki ne jajdulna fel ilyenkor segítségért, ki ne keresne ilyenkor enyhülést az édesanyjánál.

Jöjjetek a jóságos Jézus édesanyjához, jöjjetek a boldogságos Szűz kegyeletos templomába, ahol Ő anyyi könnyet törölt már le, ahol anyyi vigasztalást nyújtott már a csapásoktól sajgó szívű gyermekeinek.

Székesfehérvár nagy katolikusai! a magyarok Nagyasszonyának szent ünnepén, október második vasárnapján jöjjetek velünk Bodajkra.

Külön vonaton indulunk. Gyülekezés a székesegyházban reggel 8 órakor, indulás a vasútról 9 órakor.

Bodajkon szentbeszédet és énekes nagymiséét hallgatunk, délután szentbeszéd és litánia lesz.

A részvételi jegyek 1 koronáért kaphatók a belvárosi és felsővárosi Keresztény fogasztási szövetkezetekben, valamint a belvárosi és felsővárosi templom sekrestyéjében.

Bilkei Ferenc Kisteleki István
felsővárosi főbíró, belvárosi esp. főbíró.

Helybeli előfizetőink részére az előfizetési nyugtákat a lapárúsítókkal szétküldtük. Sziveskedjenek minél előbb kiváltani, hogy a lap küldésében fennakadás ne legyen.

HIREK.

Napló.

A bürokratizmus dogmája: hivatalokat azért adott az Uristen, hogy hivatalnokok legyenek a világban. Előtte egy érdek van: a hivatali érdek, az aktaszerep. Az aktaszerep, amely ezer meg ezer gátat, akadályt, szálkát, riadalmat okoz a folyó életnek, amely pedig azért teremtetett a maga számára hivatalokat, hogy akadálytalanabban, dusabban hőmpályoghessen előre. Minden hivatalnok meg van a maga természetes célja, rendeltetése, mindegyik arra való, hogy egy csomó feladatot, elintézésre váró kérdést, azáltal, hogy megoldja, elsőpörjön az élet útjából, hogy az emberek nyugodtabban, rendesebben, igazságosabban élhessenek, végső sorban; hogy több piros arca legyen, mint sápadt.

Am a bürokrata, a papírszemű hivatalnok, nem az élet rendjét keresi, az ösztönei sokkal inkább elszáradtak, semhogy az élet egészségteljes lehelletét megérezze, ő nem kíváncsi az életrendjére, csak egyre kíváncsi: az ügyrendre. Ennek a fanatikusa. S szépen, lassan, sorrend szerint, vigyazva a logikára és az aktaszerepére, előbb-utóbb elintéz — elintéz... nem minden kérdést, — csak minden aktát. Közben táncolhatnak a kérelmezők idegei s verhet a család-fenntartók szíve a türelmetlenségtől és félelemtől, — fő, hogy az ügyrend be legyen tartva.

A kezünkbe akadt az a rendelet, amely az ujonnan szükségessé vált utiigazolványok kiállítására vonatkozólag ad utasításokat. A „szem” című rovat alatt olvassuk: műszem, jobb, bal, mindkettő. A pedáns bürokrata, aki a szöveget megszerkesztette, ime, a hivatalos logika gyönyörű egyenes vonalában gondolt olyan utazókra is, a kiket az jellemez, hogy mindkét szemük műszem; nem az, hogy vakok, vagy hogy valaki vezeti őket, hanem: mindkét szemük műszem. Ugyanez a bürokrata az ismertető jelek közt magyar szavakkal ezt írja: ujjá van hat, jobb, balkezen. Az egyszerű magyar ész arra is gondolhat itt, hogy valakinek hat jobb keze van, arra is, hogy hat jobb ujjá van a balkezén, csak arra nem, amire gépies témaszerűséggel a csikorgó nyelvű fogalmazó gondolt.

Súlyos időkét élünk, nem akarunk nagy dolgokból kis vicceket csinálni, de nem tehetünk róla, szabadon kell éresztenünk ismét a régi sóhajt: miért nem gondolkozunk, cselekszünk és beszélünk végre minden vonalon magyar szívevel, magyar ésszel, a mi gazdag, világos magyar nyelvünkön? Miért kell minduntalan kiejtenünk ezt a nyűgös idegen szót, ha görcsbe szorul is a nyelvünk: bürokratizmus!

— **Szentségimádás.** Vasárnap egész nap szentségimádás lesz a szemináriumi templomban. A déli órában a polgárság szokásos imaórája lesz, amelyen a város katolikusai igazán impozáns számban szoktak megjelenni. A nagy megpróbáltatásnak ideje bizonyára még nagyobb számban hozza össze a hívők seregét.

— **Kisppajaink a vértesszobornál.** A helybeli püspöki hitudományi főiskola hallgatóit tegnap délután 2 órakor testilekileg megjelentek a város hártéri vértesszobornál Rácz Endre kanonok-igazgató vezetésével s ott szöveget vertek a szoborba s átadták a szeminárium előjáróinak s növendékeinek 100 koronányi adományát. Itt jegyezzük meg, hogy a szoborba eddig 5000 szöveget vert a közönség s a nemes célra 15.000 K. gyűlt egybe. A szobor 70 ezer szög befogatására alkalmas.

— **Katonai kitérteések.** Martinyovics Ernő 69. gyalogezredbeli százados, Gallauer Béla 69. gyalogezredbeli főhadnagy a katonai érdemkeresztet kapták. Dr. Holló Dénes 69. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagyot a Signum Laudisszal tüntették ki. Nadudvari István 13. huszárezredbeli törzsörömester, besorozva az első honvéd huszár ezredbe, a ki hosszabb idő óta mint sebesült a mőntelepi hádkórházban fekszik, a kis és a nagy ezüst vitézségi érmét kapta az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért. Az északi harctéren küzdött s önfeláldozó vitézségével 5 ágyunkat mentett meg az ellenségtől. Valószínűleg az arany vitézségi éremmel is kiténtetik.

— **Felsőkeresztmiskák a vértesszobornál.** A felső kereskedelmi iskola és a kereskedelmi tanfolyam leány hallgatói az aradi vértanuk napján d. u. 4 órakor vonult ki, hogy lerója az áldozatát a vértesszobor előtt. Kedves ünnepség keretében történt ez. Az ünnepséget a Szózat nyitotta meg, melyet a két iskola növendékeinek énekkara énekelte el. Jámbor Zsigmond karnagy vezetése mellett. Utánna Szűcs Sándor felsőkereskedelmi iskolai tanuló szavalta el az aradi gyásznapi című költeményt hűvel és lelkesedéssel. Majd Velenky István önképzőköri elnök mondott szép buzdító beszédet iskolatársaihoz. A beszéd után az énekkar lengyel himnuszt énekelte el. Grunschnek Matild és Tahy Emil szavaltak még kedvesen. Az ünnepélyt a himnusszal fejezték be. Nagy baj az, hogy egy-egy ilyen ünnepség lefolyását zavarja a kocsiforgalom. Sokszor a közellők sem hallhatnák semmit a nagy zajtól. Jó lenne, ha a rendőrség ilyen esetekben gondoskodnék róla, hogy ezek a csendzavaró dolgok elő ne forduljanak.

— **Halalozás.** Verbói Szűza Antal fejérmegyei földbíró, a megye nemesi gárdájának egyik előkelő tagja, folyó hó 4-ikén meghalt. Az elhunytól a család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. verbói Szűza Antalné, nemeskéri Kiss Szidóra, valamint gyermekei: Szűza Dénes, Szűza-Márta, Szűza Dóra férjezett alsódomborui Zalán Istvánné, Szűza Antal; menyje: Szűza Dénesné, nemes Szakall Ilona; veje: alsódomborui Dr. Zalán István, unokái: Szűza Bajt, Ilonka, Dé-

nes, Benedek és az összes rokonosság fájdalomtól megrösten jelentik, hogy anyagi jó férje, illetve legjobb, legönfeláldozóbb atyjuk, nagyatyjuk verbói Szűza Antal földbíró, volt fehérvármegyei bizottsági tag folyó évi október 4-én reggel 6 órakor 62 éves korában az Urbanus-területen elszenderült. Drága halottunk földi maradványait a rómkath. szertartások szerint folyó hó 7-én délután 3 órakor a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 8-án, azaz pénteken d. e. 10 órakor fog Czecczén az Urnak bemutatni. Czeccz, 1915. szeptember 4. Btke poraira! Az elhunytban Dr. Zalán István főispáni titkár apóstát gyászolja.

— **Dr. Prohászka Ottokár hadjárva-háza.** A Pete műtermen személyezte a műtermen tulajdonosa édesanyja elhalálozása alkalmából koszorúmegváltás címén 10 koronát küldött a Fejérmegyei Naplóhoz a dr. Prohászka Ottokár hadjárva-háza.

— **Tengerirekivírálás.** Székesfehérváron a tengerirekivírálás folyó hó 11—10-ig fog tartani. Okulva a multon, a rekivírálást úgy sebben fogják végrehajtani, amennyiben vezetőgazdák segítségével bonyolítják le. Így legalább nem lesz anynyi kellemetlenség belőle, mint a tavaszi rekivírálások volt.

— **A tűzfauzsora ellen.** Rendelet érkezett Fehérvár és Fejérmegye törvényhatóságához a beltűgyminisztertől a fauzsora ügyében. A rendelkezésben hangsúlyozottan kiemeli a miniszter, hogy a közönség a tűzfauzsora ellen kellőn megvédhető a már kiadott körrendelet alapján. A törvényhatóságok fölhívja a miniszter, hogy idézzék körrendeletét — a tűzfauzsora vonatkozólag is — szigorúan hajtsák végre és mielőbb alkossanak a budapestinek megfelelő szabályrendeletet a tűzölányag kiszolgáltatására vonatkozólag.

Egész Fehérvár
lázba lesz, ha jön
AZ APOLLÓBA
A REJTÉLYES
HOTELSZOBA.

APOLLO
MUSZOR
SZÍNHÁZ.

Pénteken, október 8-án
Egy napos műsor!
A BECSÜLET
dráma 3 felvonásban.
CSAK AZÉRT IS!
Vigjáték 3 felvonásban.
Legujabb harctéri felvételek
Előadások fél 7 és 9 órakor.
Rendes helyárak.

— **Érd község a rokkant katonák-ért.** Érd község a háboru alatt már többször tanujelét adta hazafias érzésének. Legutóbb az olvasókörük rendezett egy jól sikerült ünnepeket, amelynek tiszta jövedelmét 16025 koronát a rokkant katonák javára adta. Az összeget a Fejérmegyei Naplóhoz küldték el, amely az összeget a Hadsegélyző rokkant alapjának adta át. A hazafias érdiek dicséretet érdemelnek áldozatkészségükért.

— **Sportnap a vértés vitéz szobránál.** A Szekesfehértvári Lövész Egylet választmányja gróf Széchenyi Viktor főispán főlövészmeister elnöklése alatt tartott ülésén elhatározta, hogy az egyesület október 17-én d. e. 11 órakor a falovagyszobornál sportnapot rendez és az ebben való részvétellel felhívja a Szekesfehértvári Tornaklubot, a Szekesfehértvári Korcsolyázó-egyesületet, a Szekesfehértvári Tenisz-társaságot és a Szekesfehértvári Kerékpár-egyesületet. Együttal a választmány a lövész-egyesület részéről az oroszok által elpusztított kárpáti falvak felépítésére 100 koronát adományozott.

— **Tábori csomagforgalom kiterjesztése.** A hadművelési viszonyok alakulásához képest 4-ikétől kezdve a 6., 10., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 19., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 29., 30., 31., 32., 33., 35., 36., 38., 40., 42., 44., 47., 48., 80., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 38., 59., 60., 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 53., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 51., 83., 84., 85., 86., 87., 88., 89., 90., 91., 92., 93., 94., 96., 97., 98., 100., 101., 102., 103., 104., 105., 106., 107., 108., 109., 110., 111., 112., 113., 116., 118., 119., 120., 121., 123., 124., 126., 127., 128., 130., 132., 134., 135., 137., 139., 141., 143., 144., 150., 154., 155., 156., 157., 158., 160., 161., 162., 164., 165., 166., 167., 171., 173., 175., 177., 178., 179., 181., 182., 183., 184., 200., 201., 202., 204., 206., 207., 208., 209., 213., 214., 215., 216., 217., 218., 219., 220., 214., 215., 216., 217., 218., 216., 220., 221., 222., 223., 224., 225., 251., 252., 253., 254., 255., 301., 302., 303., 304., 305., 306., 309., 310., 311., 312., 313., 314., 319., 320., 321., 322., 323., 325., 326., 327., 328., 329., 330., 350., 351., 352., 353., 355., 501., 502., 503., 504., 505., 506., 507., 601., 602., 603., 604., 606., 607., 608., 609., 610., 611., 612., 613., 614., 615., 630., számú tábori postákhoz küldhetők csomagok az eddigi feltételek mellett még pedig hetenként három nap: hétfőn, kedden és szerdán. A 11., 39., 51., 125., 149., 169., és 186. számú tábori postákhoz lehet csomagokat küldeni. Természetes hogy ezek a csomagok sokszor csak hosszabb idő után jutnak el a címzetthez. Epp azért élelmiszert vagy más könnyen romlandó dolgot küldeni nem szabad.

— **Halálozás** Górczy Ottoné, született Bölcsey Karolin folyó hó 6-án 60 éves korában elhunyt. Temetése 8-án délután 3 órakor lesz a Jókai-átca 8. szám alatti gyász-házból.

— **Lopott a cigányleány.** Mikó József vásártéri cipészhez beállított Fáraó egyik amazonja s egy alkalmas pillanatban elemelt egy pár cipőt. A cipész csak később vette észre a tolvajlást s feljelentést tett a rendőrségen, amely már nyomában van a cigányleánynak.

— **A magyar baka ritmusa.** Mesz-sze Oroszországból hozta a pósta a Fejérmegyei Naplónak az alábbi kedves verset. Nem kell hozzá semmi kommentár, csak tessék elolvasni:

Hullik a falevél, elszálltak a fecskek,
De még mi nem megyünk most nem ha-
zafelé!

Nagy Oroszországnak az egyik felébe,
Várjuk a sorsunkat a lövészgödörbe.
Gyakran felsőhajtanék a magas ég felé,
A mi jó Istenünk fényes trónja felé:
Mikor elégszik meg e nagy küzdelmekkel,
Bátor magyar bakák vitéz elestével

Én is felsőhajtok avval a reménnyel,
Összejövök-e még a szeretteimmel;
Édes jó anyámmal és édes párommal,
Két kicsi fiammal Józsi és Gyurival,
Barna leánykammal, drága kis Katómmal,
Effejelhetetlen kicsi galambommal.

Hisz eszembe vagytok ti mindig, szüntelen,
Ti sem felejtetek, reménylem, engemet.
Hogyha vége lesz e világháborúnak,
És részünkről vivott babérkoszorúval
Megyünk hazafelé, szép magyar hazánkba,
Hős Híndenburg bakák Szekesfehértvárra.

De sok örömkönnny fog hullani a földre,
Sok sok ezer sóhaj meg a magas égre.
Sokan, kik várták hozzáfartozóját,
Nem jött meg, elesett a nagy harcok foly-
tán.

Ha leszállhatok majd Adony állomásán
Örömkönnnyek között vár családom tán ram.

Irla Bagoczki József, 69. gy.-ezred-
beli köztitész, Oroszországnak, az
Ikva folyó mellett.

— **Betörés a szőlőhegyen.** A szőlőhegyi betöréseknek is szezonja van. A betörők az őszi időt tartják a legjobb szezonnak, mert akkor már nem őrsek a hajlékok, meg a pincék. Az őszi idény ugy-látszik megkezdődött, s elsőnek Mikló Gáza református lelkész hajlékát szemelték ki, ahova a mult éjjel betörték, s több holmit elemeltek. A rendőrség erélyes nyomozást indított.

— **Eltűntek.** Id. Lorgy József, vándorköszörüs, Manacszi Anna, Skopál József napszakos és Léwy József péksegéd eltűntek. Boskovits Stankó montenegrói internált a Kápolnasnyékhöz tartozó Nádasdi tanyáról tűnt el. Nyolcas Józsefné szül. Balogh Julianna Vereb köz-ségből még a mult hó végén eltávozott s azóta nem tért vissza. A vármegye aispánja elrendelte a körözésteket.

— **A Katolikus Népszövetség Naptára az 1916 ik évre.** Végig-lapozva a naptárt, nem csatlakoztunk várakozásunkban. A naptár bemutajta azt a rettenetes vihart, amely Európa országai felett tombol. Elmondja a háboru kitérésének okai, változza annak eddigi lefolyását. De látjuk a naptárban az imád-kozó nemzetet is ő általa, ő vele, ő benne... című cikkben gróf Majláth Gusztáv, Erdély püspöke komoly intelmet intéz nemzethez. Csak ha Krisztus uralkodik a lel-
kékben, ugy lehet békeség a földön.
Csak ha mindenek megújodnak
őbenne, fog jobbra fordulni az em-
beriség sorsa. Es mintha csak erre
akarna visszhangot adni, kiált fel
dr. Prohászka Ottokár: „Uram, én
kintartok melletted!” Bár volna ez
az egész nemzet kiáltása. Huszár
Károly tollából „Vigasztaló írás”
csatlakozik ezen főpapi szövegekhez.
A naptárban foglalt elbeszélések és
költemények is mind aktuális há-
borus témákkal foglalkoznak. A
szerzők között találjuk Anka Ján-
os, Szepessy László, Bodonyi
Nándor, Huber János neveit. Nem
hiányoznak a hasznos gazdasági
cikkék sem a naptárból. Valóban

ez a küzdő, a dolgozó és imád-
kozó magyar nemzet naptára,
amelynél magasabb színvonalu nem
található nálunk és a mely a maga
szép illusztrációival, díszes kiállítá-
sával értékes háborus emléke leend
annak a 300.000 családnak, amely-
ben kedves vendég gyanánt vár-
ják.

— **Vidéki előfizetőink**
tisztetéllal kérjük, hogy az elő-
fizetési hátralékot megküldeni,
továbbá az előfizetést meg-
újítani sziveskedjenek, hogy a
lap küldésében fenakadás ne
legyen.

— **Ellópták a tengerijét.** Kelle-
metlen meglepetés érte Nardai Ist-
ván Felsőkirályosir 21 szám alatt
lakost. Kiment a Ráchegeyen levő
tengeri földjére, hogy betakarítsa
termését. Kiérve, ámulva látta, hogy
valaki már megszedte a tengerijét,
amely mintegy 400 koronát ért.
Nardai feljelentést tett az esetről
a rendőrségen, amely keresi az illeté-
telen tengeriszédőt.

— **Uj katolikus lap.** A főváros
lelkis katolikusai, akik a világhá-
ború tisztító viharát a magyar nem-
zet vallásos hitéletének emelésére
kivánják gyümölcsözötni, Budape-
sten, VIII. Barossutca 34. szám alatt
„A Szív” címen kizárólag vallásos,
hazafias és tudományos hittelap
indítottak. „A Szív”-et a Jézus Szive
Szövetség adja ki s irányítását a
nagy tudományú jesusitaatyák vál-
lalták. Társadalmi lap lesz, amely
nagy tudományú fölkészültséggel, a
mult és modern idők szellemi éle-
tének egész arzenált kitevő argu-
mentumaival száll sikra a katholi-
kus Magyarországrért. A lap írói
honorisriumot senkinek sem ad; a
cikkezők nevét sohasem teszi ki;
tollharca és személyes támadásba
senkivel nem bocsátkozik, csak az
elvi harcot írja zászlajára. Előfize-
tése egész évre 3 korona. A vallá-
sos élet emelésének ezt a modern
formáját, kiittönök igérkező orga-
numát összes olvasóink figyelmebe
ajánljuk s kérjük, hogy ingyen
mutatványszámért forduljanak a
fontjelezett kiadóhivatalhoz.

— **Kimutatás.** A szekesfehértvári
tűdőbajosokat gondozó intézet szept-
tember hó folyamán telvelt 6 hely-
ből családát 12 taggal, 1 vidéki
családot 8 taggal, ezekkel együtt a
gondozottak száma összesen 127
csaldb 442 taggal. A hó folyamán
kiszolgáltattott: 3045 liter tejet, 107
kiló kenyérszövet, 58 kiló burgonyát,
1 kiló rizst, 15 kiló babot, fuvarra
9-28 K, kezelésre 4 K, összesen
807-84 K értékben.

Intelligens családok gyermekeinek
felette fontos a mai időben a német
nyelv tanulása. Aki gyermekét né-
met nyelvre akarja tanítani s német
tanítóra van szüksége, felvilágosi-
tással szolgál a kiadóhivatal.

„Bécsi modell kiállítá-
s” blousujdonásai a
kirakatban, eredeti „Ber-
lini Modellek” vételekény-
szer nélkül az üzletben
láthatók. Ajánlatos min-
denkinek blous vételelőtt
ezek megtekintése. Ver-
mes áruházában.

PIUMELI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRTVÁR
:: (BARÁTOK ÉPELÉTE) ::
Pörkölt kávékeverékei utol-
érhetetlenek! Saját villamos
kávénagypörköldé! Telefon 250.

Lapelárusítókat állandó he-
lyekre lapkihordásra azonnal
felvesz jó fizetés mellett a ki-
adóhivatal.

— **Bojtorjánhajszesz** korpásodás,
hajhullás ellen kiünögen bevált szer:
üvege 1 kor. 20 fillér. Kapható
Szűts Róbert Magyar Korona
gyógyszertárban Kossuth u. sarkán.

SZÍNHÁZ.

A becsület. Az Apolló színház
ma egy napos műsora keretében az
idény egyik legszebb társadalmi
drámáját mutatja be. Emellett egy
háromfelvonásos vígjáték „Csak
azért is” és a legújabb harctéri
felvételek egészítik ki a műsort. A
helyárak rendesek.

APRÓHIRDETESEK.

Bárminemű eladásnál és vé-
télnél a legelőszerűbb és legol-
csóbb az apróhirdetésekből hirt-
etni. Egyszeri apróhirdetés két
sor 40 fillér, vastagabb betűk-
kel 80 fillér. Minden további sor
10 fillér. Apróhirdetéseket min-
denkor előre fizetendő és a
megjelent apróhirdetéseket után
igazolóló lapokat senkinek sem
küldünk. Hirdetési helyek bér-
leténél nagyobb árendemények
vannak. Hírszöveg között ren-
des betűkkel a hirdetés soron-
kint 40 fillér, vastagabb betűk-
kel 60 fillér. Olyan hirdetéseket,
amelyek a közérkölcset sértik,
vagy bármi okból a sajtótör-
vényvel ellenkeznek, nem köz-
lünk. Ezen kikötés a nyilrtéri
hirdetésre és nyilatkozatokra is
vonatkozik.

Vidéküli apróhirdetéseket a leg-
előszerűbb postautalvánnyal földeni.
A postautalvány szelvényén a szö-
veg könnyen élfér. Lehet levélben
is akkor a hirdetés arát bélyege-
kben küldjük. Eredeti ökmányokat
oly ajsaplatokhoz, amelyek jelleg
hirdetésekre vonatkoznak, nem te-
sék mellékelni, mert ezekért a ki-
adóhivatal nem vállal felelősséget.

**Lapárusítók utcai eladásra
felvételnek.**

Egy különbejaratu, butorozott
szoba kizárólag intelligens hely
vagy nagyobb leány részére kiadó.
Cím a kiadóhivatalban.

Telefon 233. — Telefon 233.

Pénteken és szombaton

október hó 8. és 9-én:

Szenzációs filmujdonaság

A vörös club.

Orosz erkölcsdráma, a
nihilizmus szövevényes
misztikumával.

Remek pótmússorral közte

A SZÉP EMBER.

2 felv. vígjáték és legújabb

háborus felvételekkel.

Előadások este 7 és 9 órakor.